

०३

तृतीयः पाठः ।

ऋते ज्ञानात् न मुक्तिः ।

कारकपरिचयः । ०२

०५. अङ्गूष्ठमि विहक्तिय (अपाधान कारक)

यमकिन्य/यमक्षु केरेन्स यमि देयक्षं हेऽयमेक्षं द्रवन्तं वन्नु लोकेव इ श्वम् द्रवन्तवैमेमि जीमाव अपाधान नामि वेव. शीय येदेन्सेन्स अङ्गूष्ठमि विहक्तियेन्ति.

व्याकारकम् ३.१

- ०१. कृषिकः क्षेत्रात् आगच्छति ।
- ०२. पर्वतात् सञ्चारकः पतति ।
- ०३. अर्चकः मन्दिरात् निर्गच्छति ।
- ०४. शरीरात् स्वेदं पतति ।
- ०५. मुखात् दन्तं पतति ।

०१. द्रुहत वाक्यं जींहल॑ परिवत्तीनय करन्तःन्.
०२. द्रुहत यद॒हन्स वाक्यवल॑ आ॑ति अङ्गूष्ठमि विहक्ति अ॒द लियन्तः.
०३. अहत द॑क्षेवेन प्रप॑मा विहक्ति अ॒वल॑ अ॒द्यल॑ अङ्गूष्ठमि विहक्ति वलन तेवरा लियन्तः.

भुलिम्	अङ्गूष्ठमि
नरः	
शिष्यौ	
वृक्षः	
हस्ताः	
धेनुः	

(शिष्याभ्याम् / नरात् / वृक्षात् / धेनोः / हस्तेभ्यः)

पर , इतर , आरात् , विना , ऋते , प्रत्यक् , प्राग्

आदि काल वाली हा दृश्या वाली ग्लैद येंगेयेहि अङ्गूष्ठमि विहक्तिय येदेदै.

तृष्णात् अन्यः ।

आरात् वनात् ।

ऋते ज्ञानात् न मुक्तिः ।

नगरात् पूर्वः

ශ්‍රීයාකාරකම 3.2

- ०१. आरात् वनात् विहारं अस्ति ।
- ०२. अन्यो प्रासादात् चैत्यम् ।
- ०३. इतरो ग्रमात् नगरं ।
- ०४. पूर्वो नगरात् आरोग्यशाला ।
- ०५. प्राक् त्वत् अहम् तिष्ठामि ।

- 01. ඉහත වාක්‍ය සිංහලට පරිවත්තිය කරන්න.
 - 02. මෙම වාක්‍යවල ඇති පස්දේලම් විහක්ති පද ලියා දක්වන්න.
 - 03. ආරාත්, අනෙකා, ඉතරෝ, පුරුෂෝ, ප්‍රාක් යන අවශ හා දිගා වාලී ගබ්ධවලින් ලබාදෙන අර්ථ මොනවාදැයි ලියන්න.
- ප්‍රහවාර්ථයෙහි පස්දේලම් විහක්තිය ගනී.

प्रभवति नदी जलमूलात् ।
बीजात् अङ्कुरः जायते ।

ශ්‍රීයාකාරකම 3.3

- ०१. लोभात् क्रोधः प्रभवति ।
- ०२. मोहात् पापं जनयति ॥
- ०३. उद्योगात् जयं लभते ।
- ०४. विनयात् पात्रतां याति ।
- ०५. धनात् धर्मं च सुखं च लभते ।

- 01. ඉහත සඳහන් වාක්‍ය සිංහලට පරිවත්තිය කරන්න.
- 02. මෙහි සඳහන් පස්දේලම් විහක්ති පද ලියන්න.
- 03. පහත සඳහන් වවන යොදා වාක්‍ය නිර්මාණය කරන්න.

०१. पापात्
०२. पुण्यात्
०३. ज्ञानात्
०४. कृपणात्
०५. स्नेहात्

- मयशीरा (सिंह), अतिविदि (विश्वासीनि) अर्थानेहि येदेना आ ग्रन्थाय समग्र अङ्कूरिति विलक्षित अंगीत वेवि.

**आ निर्वाणात् बुद्धं भज ।
आ वनात् सा रुरोद ।**

छीयाकारकम् 3.4

०१. आजन्मनः कुतः सुखम् ।
०२. आसमुद्रात् उर्वी भवति ।
०३. आमरणात् दुःखमेव विन्दति ।
०४. आवनात् देवः अवर्षत् ।
०५. आवृद्धत्वात् यौवनत्वं भजति ।

- 01. उहत चूड़हनं वा कृष्ण चैंहलते अर्पितवीनय करनेन.
- 02. मेषि आति अङ्कूरिति विलक्षिति अद्य लिया दक्षेनेन.
- 03. उहत वा कृष्ण अङ्कूरिति विलक्षिति अद्य तेऽर्था लियनेन.

०१. वनं वर्तति ।
०२. बालकालः भवति ।
०३. पूर्वाह्नम् भवति ।
०४. प्राकारः अस्ति ।
०५. पथं वर्तति ।

(आसमुद्रात् / आपथः / आसायाह्नात् / आयौवनात् / आग्रमात्)

- ଯତ୍କିନୀ, ଯତ୍କିଗେନୀ ଲୀଯକୀ, ତୈତିଗୈନୀମକୀ ଆତି ଲେ ନାମ ଲୀଙ୍ଗ ଲୀଯାର ହେବୁଳିନୀଙ୍କା ପଞ୍ଜୁଲିମ୍ବେ ଲୀହକୁଟିଯେନୀ ତାହେବି.

ଚୋରାଦ୍ ବିଭେତି ବାଲକଃ ।

ଶ୍ରୀଯାକୁରକମ 3.5

୦୧. ମାର୍ଜାରାତ୍ ମୂଷିକଃ ତ୍ରସ୍ୟାତି ।
୦୨. କାଲାତ୍ ଜନ୍ତଵଃ ବିଭେତି ।
୦୩. ସର୍ପାତ୍ ଭେକଃ ଭାୟାତି ।
୦୪. ଦାରକଃ ଗଜାତ୍ ଅଭାୟତ୍ ।
୦୫. ପିଙ୍ଗଲକଃ ସଂଜୀବକସ୍ୟ ଶାଦ୍ଵାତ୍ ଅତ୍ରସ୍ୟତ୍ ।

01. ତୁହତ ଜ୍ଞାନଙ୍କ ଲାକ୍ଷ କିଂହାଲେ ପରିଵତୀନାଯ କରନୀନ.
02. ତମ ଲାକ୍ଷାଲା ଆତି ପଞ୍ଜୁଲିମ୍ବେ ଲୀହକୁଟି ଲଲନ ଲିଯନୀନ.
03. ତୁହତ ଲାକ୍ଷାଲା ଆତି ହିଚେତନାର ଜ୍ଞାନୀ ଲଲନାଯ ତେବେରା ହିଚେତନୀଙ୍କ ପ୍ରରବନୀନ.

୦୧. ସଜ୍ଜନାଃ ଭାୟାନ୍ତି ।
୦୨. ଧାନିକଃ ଭାୟିଷ୍ୟାତି ।
୦୩. ଚୋରଃ ତ୍ରସ୍ୟାତି ।
୦୪. ଶିଷ୍ୟଃ ଅଭାୟତ୍ ।
୦୫. ଗୋମାୟୁ ଶ୍ରୁଗାଳଃ ଅଭାୟତ୍ ।

(ଆରକ୍ଷକାତ୍ / ଅସଜ୍ଜନେଭ୍ୟଃ/ ଚୋରାତ୍ / ଆଚାର୍ୟାତ୍ / ଦୁନ୍ଦୁଭେଃ)

- ହେବୁଳିଲୀଯିଲି ପଞ୍ଜୁଲିମ୍ବେ ଲୀହକୁଟିଯ ଲେ.

କସ୍ମାତ୍ କାରଣାତ୍ କୁପିତଃ ।
ପୁଣ୍ୟାତ୍ ଦସ୍ତଃ ମାତା ।

පහත වාක්‍යවල හිසේනැන් පුරවන්න.

01. යමකින් යමක් ඉවත්වේ ද එහි පුරව සම්බන්ධය පැවති පුද්ගලයා හෝ වජ්‍යව අදාළ වන වචනය විහක්තිය ගනී.
02. ඇතැම් අව්‍යාපද සමගත් දිකාවාලී ගබඳ සමගත් යෙදෙන පද විහක්තිය ගනී.
03. යමකින් යමක් උපදී නම් පෙර සම්බන්ධ පැවති පදය විහක්තිය ගනී.
04. සීමාර්ථය ප්‍රකාශ කරන ආ ප්‍රත්‍යාය සහිත වචන ද විහක්තිය ගනී.
05. යමකින් බිය සන්ත්‍රාස ගෙන දේ නම් රේඛ මූලික වන වචන විහක්තිය ගනී.

विद्या ददाति विनयं
विनयाद्याति पात्रताम्।
पात्रत्वाद्धन माण्पोति
धनाद्धर्म ततः सुखम्॥

විද්‍යාව හික්මේ දෙයි. හික්මේමෙන් ගොරවයට පාත්‍රවේ. ගොරවයට පාත්‍රවේමෙන් ධනය ලබයි. ධනය ලැබේමෙන් ධර්මය ද සැපය ද ලබයි.

06. ඡ්‍යෙයි විහක්තිය

විශේෂ විශේෂණ වශයෙන් හිටි පද දෙකක සංයෝගයෙන් අයිතිය හෙවත් සම්බන්ධය (ස්වාම්‍යර්ථය) ප්‍රකට කෙරෙන්නේ ඡ්‍යෙයි විහක්තියෙනි.

चन्द्रस्य किरणः रमणीयः ।
रावणस्य पती मन्दोदरी इति ।

ක්‍රියාකාරකම 3.6

०१. राहुलस्य पुस्तकमिदम्।
०२. वीरस्य औदार्यम् उत्तमम्।
०३. सिरिपालस्य गृहं महन्तम्।
०४. भूपतेः सेना गच्छति ।
०५. तस्य भार्या सुतं असूत ।

01. ତୁହନ ଚାନ୍ଦନ ଲାକୁ ଚିଂହଳର ପରିଵତୀନାଯ କରନ୍ତି.
02. ଶମ ଲାକୁରାଳ ଆତି ଶତ୍ରୁଦୀ ଲିଙ୍ଗକୁତି ପାଦ ଲେନ ଲେନ ମ ଲିଙ୍ଗନ୍ତି.
03. ମେଲି ଆତି ଶତ୍ରୁଦୀ ଲିଙ୍ଗକୁତି ପାଦରାଳ ଅର୍ପିଯନ୍ତି ଆତି ପୋଢି ଲକ୍ଷଣାଯ କୁମକ୍ତି?
04. ତୁହନ ଦୈତ୍ୟରେତିନ ପ୍ରତିମା ଲିଙ୍ଗକୁତି ପାଦରାଳ ଅଧାର ଶତ୍ରୁଦୀ ଲିଙ୍ଗକୁତି ପାଦ ତେରିରା ଯା କରନ୍ତି.

୦୧. ନରଃ	ଧୈନ୍ଦୋଃ
୦୨. ଗୁରୁଃ	ଗଜ୍ଞାୟାଃ
୦୩. ନୌଃ	କର୍ତ୍ତୁଃ
୦୪. ଧେନୁଃ	ହରେଃ
୦୫. ବଧୁଃ	ଗୁରୋଃ
୦୬. ଗଜା	ପତ୍ୟୁଃ
୦୭. କର୍ତ୍ତା	ନରସ୍ୟ
୦୮. ପିତା	ନାଵଃ
୦୯. ପାତିଃ	ବଧ୍ୱାଃ
୧୦. ହରିଃ	ପିତୁଃ

- ଶାତି, ଗୁଣ, କ୍ଷୀଯା, ଦୁଇ ଲାକ ଜମ୍ଭୁଲୁଙ୍କିନ୍ ଲକ୍ଷଣ ଲେନକର ଗୈନ୍ତିମକ ଦ୍ଵି (ନିରଦାରଙ୍ଗାରିତିଯେଇ) ଜମ୍ଭୁଲୁ ଅଧାର ଲାକ ଲେନ ଲେନ ଶତ୍ରୁଦୀ ଲିଙ୍ଗକୁତି ଲେନ.

ବ୍ୟାକରଗନ୍ଥାନାମଷ୍ଟଧ୍ୟାୟୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠା ।
 ଶ୍ରେଷ୍ଠ: ଶକ୍ର: ଦେଵାନାମ୍ ।

କ୍ଷୀଯାକାରକତି 3.7

୦୧. ତ୍ୟୋ: ଏକସ୍ୟ ହସ୍ତାତ୍ ମୂଳ୍ୟଂ ଅପତତ୍ ।
୦୨. ତେଷାମ୍ ଏକ: ମୂର୍ଖ: ।
୦୩. ତେଷାମ୍ ଏକ: ଅନ୍ୟ: ।
୦୪. ତେଷାଂ ତ୍ୟୋ: ଶାସ୍ତ୍ରପାର୍ଶ୍ଵତା: ।
୦୫. କର୍ଵିନାଂ କାଲିଦାସ: ପ୍ରମୁଖ: ।

01. ඉහත සඳහන් වාක්‍ය සිංහලට පරේවතීනය කරන්න.
02. මෙහි ඇති ජ්‍යෙෂ්ඨ විහක්ති පද වෙන වෙන ම ලියන්න.
03. මෙහි ජ්‍යෙෂ්ඨ විහක්ති වචනාරථවල දැකිය ගැනී විශේෂ ලක්ෂණය කුමක්ද?
04. පහත වාක්‍යවලට සූදුසු වන තෝරා හිස්තැන් පුරවන්න.

०१.**भिक्षूणां प्रमुखः शारिपुत्रस्थविरः ।**
 ०२.**रम्यं नाटकं शाकुन्तला ।**
 ०३.**प्रमुखः ज्योतिपालः ।**
 ०४.**प्रधानः स्वर्णमाली चैत्यम् ।**
 ०५.**कसीभारद्वाजः प्रधानः ।**

(කृषीवलानां / धर्मकथिकानां/ चैत्यानाम् / नाटकानां/ गायकानां)

අකමුත්ත, අනාදරය ප්‍රකාශ කිරීමේද රේට බදුන් වන්නා ජ්‍යෙෂ්ඨ විහක්තියෙන් වේ.

अगच्छत् स वनं रुदतोः मतापित्रोः ।

ශ්‍රීයාකාරකම 3.8

०१. पृथग्जनानां भिक्षूनां **रुदतां** सम्यग्सम्बुद्धः परिनिर्वाणमगच्छत्।
 ०२. आचार्यस्य वारितस्य शिष्यः गृहं गतः ।
 ०३. कुमारदासस्य अनिच्छन्तस्य कालिदासः दिवं गतः ।
 ०४. दारकस्य दुःखितस्य माता पञ्चतर्वं गतः ।
 ०५. मातापित्रोः निवारितयोः पुत्रः विदेशं गतः ।

01. ඉහත සඳහන් වාක්‍ය සිංහලට පරේවතීනය කරන්න.
02. ඉහත වාක්‍යවල ඇති ජ්‍යෙෂ්ඨ විහක්ති පද වෙන වෙන ම ලියන්න.
03. පහත වාක්‍යවලට සූදුසු ජ්‍යෙෂ්ඨ විහක්ති පද වරහන් තුළින් තෝරා හිස්තැන් පුරවන්න.

०१. अप्रसादस्य श्रामणेरः अधावत्।

०२. निवारितस्य दमनकः पिङ्गलक समीपं अगच्छत्।

०३. अप्रसन्नास्याः रावणः अपहरत्।

०४. अनिच्छन्तस्य अवीचिं गतः।

०५. रुदतः सिद्धार्थः अभिनिष्कमत्।

(करटकस्य / गुरोः / देवदत्तस्य / सीतायाः / यशोधरायाः)

දුර, අනිතික, නිකිට, හැටු යන ගබඳ සමග යෙදෙන තාමය ප්‍රතිච්‍රියා ගතී.

ग्रामस्य दूरम् ।
नगरस्य अन्तिकम् ।

క్రియాకారకම 3.9

०१. नगरस्य दूरात् वनं अस्ति ।
 ०२. ग्रामस्य अन्तिके वापि अस्ति ।
 ०३. विहारस्य निकटम् गृहं अस्ति ।
 ०४. औषधस्य हेतोः जीवति ।
 ०५. आहारस्य हेतोः भिक्षाति ।

01. ඔහත සඳහන් වාක්‍ය සිංහලට පරිවත්තිනය කරන්න.

02. බෙත වාක්‍යයන්හි ඇති අංශයේ විප්පක්ති පර වෙන වෙන ම දියන්න.

03. පහත ව්‍යකුවලට සැස්ස වචනවල අංක තිබුරු ව ගෙවා ව්‍යකු සකසන්න.

१.	गृहस्य महावृक्षम् अस्ति ।	१	समन्तकूटपर्वतस्य
२.	परिवेणस्य पाठालयम् अस्ति ।	२	गिलानस्य
३.	कौलम्बनगरस्य अनुराधमुरनगरम् अस्ति ।	३	समीपे
४.	अविद्या संस्काराः भवन्ति ।	४	निकटम्
५.	कूपस्य कृष्णसर्पः तिष्ठति ।	५	दूरात्
६. दूरात् कल्याणिपुरं भवति ।	६	हेतोः
७. निकटम् वैद्यः तिष्ठति ।	७	अन्तिके
८. हेतोः नामरूपं भवति ।	८	विज्ञानस्य

- තව්‍ය අනීය ප්‍රත්‍යාන්ත ගබඳයන්ගේ යෝගයෙහි තාතීයා හා ඡ්‍යෙන්සි විභක්ති වේ.

ධනं කස्य देयम् ।
इदं मम करणीयम् ।

ශ්‍යාකාරකම 3.10

०१. अस्माकं कर्तव्यं कार्यानि ।
०२. शिष्यानां पठितव्यं पुस्तकम् ।
०३. कृषीवलस्य कर्तव्यं क्षेत्रम् ।
०४. सर्वस्य गमणीयं लोकम् ।
०५. शिष्यानां वाचणीयं पाठानि ।

01. ඉහත සඳහන් වාක්‍ය සිංහලට පරිවත්තිය කරන්න.
02. ඉහත වාක්‍යවල ඇති ඡ්‍යෙන්සි විභක්ති පද ලියා දක්වන්න. එම වචන කවර ඇර්ථවල යෙදී ඇත් දැයි ලියා දක්වන්න.
03. පහත වාක්‍යවලට සූදුසු ඡ්‍යෙන්සි විභක්ති පද යොදා හිස්තැන් පුරවන්න.

०१. जित इन्द्रियानि ।
०२. कृत कृत्यानि ।
०३. ऊट भारं ।
०४. म्लान माला ।
०५. भग्न भारं ।

(වුषමස्य / බුද්ධස्य / සंजीवකस्य / බුද්ධස्य / අරහन्तस्य)

- අධිපති, රේඛ්‍යවර, ස්වාමී, යන ගබඳයන් හා යෙදෙන නාම පදය ඡ්‍යෙන්සි විභක්තිය ගනී.

शिष्यानां नायकः सिद्धार्थः ।

०१. ધર્મસ્ય સ્વામી ભગવાન् બુદ્ધઃ ।

०२. નરાનાં અધિપતિઃ નરન્દ્રઃ ।

०३. કવીનાં ઈશ્વરઃ કવીન્દ્રઃ ।

०४. ગજાનાં સ્વામી ગજનાયકઃ ।

०५. વ્યાપારસ્ય અધિપતિઃ વ્યાપારિકઃ ।

01. તુહા જદ્દનું વાક્ય જીંહલે પરીવતીનાય કરનુંન.

02. તુહા વાક્યલા આતી શશેદી વિહક્તિ અદ લિયા દ્વક્તવનુંન.

03. તીમ વિન શશેદી વિહક્તિયેનું લિલેમેં વીચેંશ હેંએવ ક્રમક્રેદ?

04. તુહા વાક્યલા જ્ઞાનાં શશેદી વિહક્તિ અદ તોરા હિંદુનું પ્રરવનુંન.

०१. અધિપતિઃ જનાધિપઃ ।

०२. દેવાનાં શક્રઃ ।

०३. સ્વામી સાર્થવાહકઃ ।

०४. ગવામ્ સ્વામી

०५. ઈશ્વરઃ કુવેરઃ ।

રામેસ્ય બ્રજનં બલેર્નિયમનં પાણ્ડોઃ સુતાનાં વનં
વૃષ્ણીનાં નિધનં નલસ્ય નૃપતેરાજ્યાત્ પરિભ્રંશનમ् ।
સૌદાસં તદવસ્થમર્જનવધં સંચિન્ત્ય લઙ્કેશ્વરં
દૂષ્ટવા રાજ્યકૃતે વિભૂબન ગતં તસ્માન્ ત દ્વાંજયેત्

રામને રતેન તૈટુંખલું કીરીમ દ, બલિખુંં લનુંદનાય દ, આંખેબ્રૂપુનુયનુંને વન વાસય
દ, ડાદિયનુંને મરણાય દ, નલરત્નને રાજુંલિલિમ, લંકેંદુર રાવણને મરણાય
ઝિરગેદી લોલીમ દ, (બલન કલીલી) જીયલેલો કાલયાંને આવેંનેનું તીયાની. કલરેકું નામિ
આરજણા વનુંને દ ?

07. සජ්‍යතම් විහක්තිය (අධිකරණ කාරකය)

ක්‍රියාවට ආධාර වනුයේ අධිකරණය සි. එහි සජ්‍යතම් විහක්තිය වේ. මෙය ඔපැය්ලේෂීක, සාම්ප්‍රදායික, අනිව්‍යාපක, වෛශ්‍යාච්‍යාක, තෙක්නොලොජික, ඔපවාරික වශයෙන් සය වැදුරුම් වේ.

शयति शयने राधा । - औपर्युलेशीक
तिष्ठति व्यालः वाल्मीके । - साम्प्रदායිक,
निष्क्रेषु विद्यते तिक्तम् । - अනිව්‍යාපක,
हृदि वसति बुद्धः । - वෛශ්‍යාච්‍යාක,
अधीते छात्रः विभागे । - औपवාරිक,
अङ्गुल्यग्रे वसन्ति करिणः । - औपर्युलेशीक

- ක්‍රියාව යමක් මත රඳා පවතී ද එම පදය (ଆධාර්ථයෙහි) සජ්‍යතම් විහක්තියේ යෙදේ.
वිහාගः नीडे वसन्ति ।

ක්‍රියාකාරකම 3.12

०१. वानराः वृक्षेषु निवसन्ति ।
०२. अम्बरे विहगः चलन्ति ।
०३. मधु तिष्ठति जिह्वे ।
०४. हृदि हलाहलं विषम् भवति ।
०५. राजा सिंहासने तिष्ठति ।

01. ඉහත වාක්‍යයන් සිංහලට පරිවෙශනය කරන්න.
02. එම වාක්‍යවල ඇති සජ්‍යතම් විහක්තිපද වෙන වෙන ම ලියා අරථ දක්වන්න.
03. පහත වාක්‍යවල නිස්තැන්වලට සූදුසු වවන තෝරා ලියන්න.

०१. बुद्धः तिष्ठति ।
०२. भिक्षवः वसन्ति ।
०३. कृषीवलाः बीजानि वपन्ति ।

०४. उपासकाः वसन्ति ।

०५ पञ्च अङ्गुल्यानि भवन्ति ।

(विहाराङ्गने / क्षेत्रे / विहारे / परिवेणे / हस्ते)

- සම්බන්ධතාවක් එකක් තෝරාගැනීමේ දී සම්බන්ධතාව පදය (නිර්ඝාරණාචාර්යයෙහි) සඳහා විභක්තිය භාවිත වේ.

पादपेषु वटः वनस्पतिः ।

వ్యాకారమ 3.13

०१. आर्यश्रावकेषु मौद्रित्यायनस्थविरः ऋद्धिप्रतिहार्ये अग्रः भवति ।

०२. सर्वभाषाषु संस्कृतभाषा अतिश्रेष्ठ भाषा भवति ।

०३. काव्येषु नाटकं स्म्यं भवति ।

०४. नाटकेषु सकून्तला मनोज्ञं भवति ।

०५. अध्यापनेषु परिवेणाध्यापनं विषिष्ठाध्यापनं भवति ।

01. ඉහත සිදහන් වාක්‍ය සිංහලට පරිවත්තිනය කරන්න.

02. ඉහත සඳහන් වාක්‍යවල සප්තමි විහක්ති පද ලියා ජ්‍යෙෂ්ඨ අර්ථ ලියන්න.

03. පහත සඳහන් වවනවලින් වාක්‍යවල හිස්තැනට සූදුසු වවනය තෝරා ලියන්න.

१. सर्व	विद्या उत्तमं द्रव्यं भवति ।	१. आचार्येषु
२.	सोमानन्दभिक्षुः संस्कृतभाषाकथने पाठवः ।	२. मृगेषु
३. सर्व	गजः कायेन अति स्थूलः जन्तुः ।	३. छात्रेषु
४.	कालिदास महाकविः अद्वितीयः ।	४. द्रव्येषु
५.	गुत्तिलः सुप्रकटः आचार्यः ।	५. कवीषु

- අකමැත්තක්, අප්‍රසාදයක් හැගවෙදදී රට ලක් වන්නා (අනාදරාර්ථයෙහි) සංතුම් විහක්තිය වේ.

प्रहरति चोरः धनिके विलपति ।

వ్యాకురకం 3.14

०१. देवेषु रुदत्सु कौलिकः वृक्षमछिन्दत्।
 ०२. मातरि रुदति दारकः विदेशं गतः।
 ०३. पृथग्जनभिक्षुषु रुदत्सु बुद्धः परिनिर्वाणम् अगमत्।
 ०४. मयि अनिच्छन्ते आचार्यः विहारात् अगमत्।
 ०५. प्रेमवती वारिते प्रेमवन्तः विषम् अपिबत्।

01. ඉහත වාක්‍ය සිංහලට පරිවත්තිනය කරන්න.
 02. ඉහත වාක්‍යවල ඇති සප්තමි විභක්ති පද ලියා දක්වා ඒවායේ තේරුම් ලියන්න.
 03. පහත සඳහන් පද යොදාගනනීම් නිවැරදි වාක්‍ය සකසන්න.

०१. कृतोऽपि / पुत्रः / अकुर्वत् / सुरापानं / पितरि / दोषारोपणं
०२. अधावत् / निवारयति / अजातशत्रुघ्निमारः / पित्रं / मातरि
०३. बुद्धं / अन्वगच्छत् / नन्दः / अनिच्छति / सुन्दरी
०४. सहस्रबुद्धिः / एकबुद्धेः / उपदिशति / न प्रतिगृह्णति
०५. अवर्षत् / कषीवल्लेषु / देवः / अनिच्छन्तेषु

- කාලාර්ථයක් හැඳවෙන කළේහි ප්‍රසිද්ධ ක්‍රියාවත්, ඉන් කියවෙන නාමයත් (භාවාර්ථයෙහි) සඳහා විභක්තිය ගනී.

उद्यति सूर्ये लिखामि गीतम् ।

ક્રિયાકારકમ 3.15

०१. અથ તસ્યાં ગતાયાંબ્રાહ્મણોऽપિ ગૃહાત् નિર્ગતઃ ।
०૨. તેષુ ગતેષુ મણ્ડૂકઃ આહ ।
०૩. વેશમનિ સર્વતઃ દ્ઘામાને સઃ શાયીત ।
०૪. અજિતાત્મન્ મયિ પ્રવજિતે તે સંવિદ્ન અસ્તિ ।
०૫. મૃત્યા પશહસ્તે તિષ્ઠતિ પ્રમાદ્યાત् શોચ્યઃ ।

01. ઉહન વાક્ય ક્રિયાકારક અનુભાવનાનું કરનીન.
02. મેળે આત્મી જરૂરી વિલક્ષણી અનુભાવનાનું કરનીન.
03. અહન વાક્યાનું વિલક્ષણી અનુભાવનાનું કરનીન.

०१. ગુરૌ શિષ્યઃ બહિર્ગતઃ ।
०૨. માતરિ પુત્રઃ ગૃહાત् નિર્ગતઃ ।
०૩. બુદ્ધે પરિનિર્વાણં પૃથિવિ કમ્પનં અભવત् ।
०૪. અસ્માસુ વાનરઃ આગતઃ ।
०૫. નન્દઃ સુન્દરી અરુદત્ત ।

(ઉપદિશાતિ / સુપ્તે / મૃતે / હસતિ / ગચ્છતિ)

- કર્માનુભાવ જરૂરી યેદે આત્મી નીમિત્તન અનુભાવનાનું કરનીન (નીમિત્તનારીયેદી) જરૂરી વિલક્ષણી અનુભાવનાનું કરનીન.

છિનાત્તિ વૃક્ષં **દારુપુ** ।

ક્રિયાકારકમ 3.16

०१. સૂદાઃ કાષેષુ વૃક્ષં છિન્દતિ ।
०૨. ચોરાઃ દન્તયોઃ હસ્તિં હન્તિ ।
०૩. વ્યાધઃ વિશાનેષુ મૃગાન્ નશ્યતિ ।
०૪. અઙ્ગુલિમાલઃ અઙ્ગુલ્યેષુ નરાન્ મારિતવાન् ।
०૫. કર્મખરાઃ રલેષુ ભૂમિં રવનન્તિ ।

01. ඉහත වාක්‍ය සිංහලට පරිවත්නය කරන්න.
02. මෙම වාක්‍යවල ඇති සප්තම් විහක්ති පද ලියා ඒ වචනවල අර්ථය දක්වන්න.
03. පහත සඳහන් වාක්‍යවල හිස්තැනට වඩාත් නිවැරදි වචනය තෝරා ලියන්න.

०१. श्रामणः श्वेतवस्त्रं रञ्जयति ।
 ०२. सर्वे सत्वाः आहारं अनुभवन्ति ।
 ०३. किरातः व्याघ्रं हन्ति ।
 ०४. कृषीवलाः बीजानि वपन्ति ।
 ०५. नराः वनानि विनश्यति ।

(चर्मणि / जीवितेषु / काष्टेषु / चीवरेषु / धान्येषु)

- ස්වාමී, රේඛ්වර, අධිපති ආදී ගැඹුදියන් හා යෙදෙන නාමය සප්තම් විහක්ති ගනී.

कर्वीषु श्रेष्ठः अश्वघोषः ।

ශ්‍රීයාකාරකම 3.17

०१. उपमाषु कालिदासः प्रमुखः भवति ।
 ०२. अर्थगौरवे भारवी प्रधानः भवति ।
 ०३. उपदेशे विष्णुशार्मः निषुणः भवति ।
 ०४. तर्कणे नीतिज्ञः चतुरः भवति ।
 ०५. धर्मे स्वामी तथागतः भवति ।
 ०६. धनेषु ईश्वरः कुवेरः भवति ।
 ०७. शद्वानुप्रासे अश्वघोषयतीन्द्रः कुशलः भवति ।

01. ඉහත වාක්‍ය සිංහලට පරිවත්නය කරන්න. සප්තම් විහක්ති පද තොරන්න.
02. පහත වාක්‍යවලට සූදුසූ සප්තම් විහක්ති පද යොදන්න.

- ०१.स्वामी गोपालः भवति ।
- ०२.अधिपतिः राजा भवति ।
- ०३.निपुणः रावणः भवति ।
- ०४.स्वामी पिङ्गलकः भवति ।
- ०५.ईश्वरः चन्द्रः भवति ।

(वने / रोत्रौ / युद्धे / गोषु / नरेषु)

पहल आठी वाक्यावल छिपेतैन् प्ररवन्हन्.

- 01. अविद्यारण्यालैयेहि विहक्तंति पदं येदेद्.
- 02. नीर्दियारण्यार्पलयेहि विहक्तंति पदं येदेद्.
- 03. अनादर्यार्पलयेहि विहक्तंति पदं येदेद्.
- 04. हाव्यार्पलयेहि विहक्तंति पदं येदेद्.
- 05. नीमित्तार्पलयेहि विहक्तंति पदं येदेद्.
- 06. ज्वलाति, रौद्रज्वर, अदीपति, आदि ग्रन्थि समग्र विहक्तंति पदं येदेद्.

उत्स्वे व्यसने प्राप्ते
दुर्भिक्षे शतशंकटे ।
राजद्वारे शमशाने च
यस्तिष्ठतिस बान्धवः ॥

८८ अवलयेहि ६, विपतके आ वित ६, आहारप्राप्ति ६, जन्मरूप ८८ अतिवित ६,
रथदैर्यार्प्तुवेहि ६, जेषाहेनेहि ६ यमेकं अनेनाहौर जिरिणि नमि उभ्यु नौयेकि.

कथा १

कस्मिंश्चिदधिष्ठाने देवशर्मा नाम ब्राह्मणः प्रतिवसति स्म । तस्य भार्या सुतमजनयत् । तस्मिन्नेव दिने नकुली नकुलम् प्रसूय मृता । अथ सा सुतवत्सला दारकवत् तमपि नकुलं स्तन्य-दानाभ्यङ्गमर्दनादिभिः पुणोष । परं तस्य न विश्वसिति । अपत्यन्नेहस्य सर्वस्नेहातिरिक्तया सततमेवमाशडगते । यत् कदाचिदेष स्वजातिदोषवसादस्य दारकस्य विरुद्धमाचरिष्यति इति ।

अथ सा कदाचिच्छय्यायं पुलं शाययित्वा जलकुम्भमादाय पतिमुवाच । ब्राह्मणजलार्थमहं तडागे यास्यामि । त्वया पुलोऽयं नकुलादक्षणीयः । अथ तस्यां गतायां ब्राह्मणोऽपि शून्यं गृहं मुत्तवा भिक्षार्थं क्वचिन्निर्गयः । अत्रान्तरे दैववशात् कृष्णासर्पो बिलान्निष्क्रान्तः । नकुलोऽपि तण् स्वभ-ववैरिणं मत्वा भ्रातृरक्षणार्थं सर्पेण सह युद्ध्वा सर्पं खण्डशः कृतवान् । ततो रुधिरप्लावित-वदनः सानन्दं स्वव्यापारप्रकाशणार्थं माथुः सम्मुखे गतः । माताऽपि तं रुधिराङ्गिन्नमुखमवकोक्य शाङ्कितचिन्ता नूनमनेन दुरात्मना मम दारको भक्षित इति विचिन्त्य कोपात् तस्योपरि तं जलकुम्भं चिक्षेप । एवं सा नकुलं व्यापद्य यावत् प्रलपन्ती गृह आगच्छति तावत् सुतस्तथैव सुप्तस्तिष्ठति । समीपे कृष्ण सर्पं खण्डशः कृतमवलोक्य पुत्रवधशोकेनात्मशिरोवक्षःस्थलं च ताडयि-तुमारब्धा । अत्रान्तरे ब्राह्मणो गृहीतनिर्वापः समायातो यावत् पश्यति तावत् पुत्रशोकाभि-तस्मा ब्राह्मणीप्रलपति । भो भो लोभात्मन् लोभाभिभूतेन त्वया न कृतं मद्वचः । तदनुभव साम्प्रतं पुत्रमृत्युदुःखवृक्षफलम् । अथवा साधिवदमुच्यते

ಕ್ಷಿಯಾಕಾರಕಅ 3.18

01. ತುಹತ ತೇಂಡಯೆ ಹಾಮ್ರಿವನ ಪಹತ ದ್ದಿ ಆತಿ ಪಹತ ವಲನವಲ ವಿಳಕ್ಕಿ ನಮಿ ಕರನ್ನ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ:
ಶೋಕೆನ
ಜಲಕುಮಂ
ಶಾಸ್ಯಾಯಾಂ
ಮಾತೃ:
ತ್ವಯಾ
ಸರ್ಪ
ಸಾ
ತಡಾಗೆ
ಬಿಲಾತ್

02. ಪಹತ ಚಳಿಗಳನ್ ಲವನ ಖಾ ಶ್ರೀದೇಯನ್ ಆತಿ ವಿಳಕ್ಕಿ ಗಲಪನ್ನನ. ರೆತಲ ಮಹಿನ್ ಯಾ ಕರನ್ನ.

ಲವನ	ವಿಳಕ್ಕಿ
ತಸ್ಯಾಂ ಗತಾಯಾಂ	ಪ್ರಥಮಾ
ಅಸ್ಯ ದಾರಕಸ್ಯ	ಪಞ್ಚಮಿ
ನಕುಲಾತ್	ಡ್ವಿತೀಯಾ
ಅನೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ	ಸಪ್ತಮಿ
ಮುರ್ವಂ	ಷಷ್ಟಿ
ಸುತಃ:	ಪಞ್ಚಮಿ
ಬಿಲಾತ್	ತೃತೀಯಾ
ತ್ವಯಾ	ಡ್ವಿತೀಯಾ
ಫಲಮ्	ತೃತೀಯಾ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ	ಪ್ರಥಮಾ

03. अहत जड़हनं वैकिवल् अ॒ति कारक प्रयोग कलेरैदैषि जड़हनं करन्तः.

०१. कोपात् तस्योपरि तं जलकुम्भं चिक्षेप ।
०२. तस्यां गतायां ब्राह्मणोपि शून्यं गृहं मुक्त्वा भिक्षार्थं क्वचित् निर्गतः ।
०३. यत् कदाचित् एष स्वजातिदोषवसात् अस्य दारकस्य विरुद्धं आचरिष्यति ।
०४. त्वया पुत्रोऽयं नकुलादुक्षणीयः ।
०५. अत्रान्तरे दैववशात् कृष्णसर्पे बिलान्निष्कान्तः ।
०६. सर्पे न सह युद्धवा सर्पः रवण्डशः कृतवान् ।
०७. मातापि शङ्खितचित्ता नूनमनेन दुरात्मना मम दारको भक्षित इति ।
०८. समीपे कृष्णसर्पं खण्डशः कृतमवलोक्य पुत्रवधशोकेन आत्मशिरो वक्षस्थलं च ताङ्गियतुमारब्ध ।
०९. भोः ! भेः ! लोभात्मन् त्वया नकृतं मद्वचः ।
१०. सा सुतवत्सला दारकवत् तमपि नकुलं पुपोष ।

04. अहत जड़हनं वाक्यं षिंहलै अर्तिवीनाय करन्तः.

०१. नन्दः मुनौ धर्मं ब्रुवाणोऽपि मदनैककार्यं विजहार ।
०२. नन्दः जातिषु धर्मं प्रति आहृतेषु प्रियया सहायः विजहार ।
०३. सा सुन्दरी स्त्रिषु सुन्दरी बभूव ।
०४. नन्दः नरेषु अत्यन्तमनोहरेण रूपानुरूपं चेष्टितौ बभूव ।
०५. तथागतः च आगतभैक्षकालः भैक्षाय तस्य वेशम् प्रविवेश ।
०६. बुद्धः प्रेक्षजनस्य प्रमादात् भिक्षां अलब्ध्वा पुनः जगाम ।
०७. अस्य जनस्य अनुग्रहाय भगवान् गुरुः नः गृहं प्रविष्टः शङ्खे ।
०८. नन्दः च अग्रतः गत्वा तस्मै अग्रतमाय ननाम ।
०९. प्रासादसंस्थः अनुग्रहाय भगवन्तं अन्तः प्रविष्टं अश्रौषं ।
१०. परांमुखः नन्द तु सुगतं अन्यमनस्कं विज्ञाय मार्गात् आरात् गृहं यियासुः ससार ।

११. नन्द् तु दुःखेन विचेष्टमानः भार्यामुखं व्यचिन्तयन् शैः आगत्य गुरुं अन्वगच्छत् ।

१२. स्नेहेन समः कश्चित् पाशः न अस्ति ।

१३. तृष्णा समं हारि श्रोतः न अस्ति ।

१४. राग अग्निना समः अग्निः न अस्ति ।

१५. हस्तगतै औषधैः कश्चन सविद्यः पञ्चगेन नदंश्यते ।

१६. जितलोभमोहः अनपेक्षः शोकभुजङ्गमेन न दृश्यते ।

१७. महर्षिः आनन्दः नन्दं शमाय प्रवजय इति अब्रवीत् ।

१८. यः वेशमनि दद्यमाने मोहात् शयीत ।

१९. सः व्याधिजरा शिखेन काल अग्निना लोके प्रदीप्ते प्रमत्तः भवेत् ।

२०. वैद्यः अनिष्टं औषधं निगृह्य आतुराय ददाति एतत् प्रतिकूलं तु भ्यम् अनुग्रहाय उक्तम् ।

२१. तपः क्षयात् विमानात् च्युतं प्रियं ईक्षमाना अप्सरसांवरेव इव ।

२२. करुणात्मकस्य साधोः मत् नित्यभीरोः अतिदाक्षिण्य आर्यस्य अभूतपूर्वम् अयं विकारः कुतः ।

२३. यदि मुनौ तस्य प्रसादः स्यात् उग्रात् अनुतात् मृत्योः इव बिभीयात् ।

२४. सः चेत् तम् अन्यस्य जनस्य विभर्ति चलसौहृदाय तस्मै नमः अस्तु ।

२५. सवाष्णा स्त्री सम्भ्रान्तं तं विमानं आरुह्य तां इति गिरं उवाच ।

२६. त्वत् परितोषहेतोः जिजीविषुः सः तु नेत्रजलादुवक्त्रः भ्राता आर्यो तथागतेन प्रव्राजितः ।

२७. किञ्चार्यः अद्रिपृष्ठम् इव त्रासेन अन्तर्गृहात् विमानम् आरुरुहुः ।

२८. साध्वीव्रतं कामवत् आश्रितानां यासां गृहाणि तपो वनानि इव ।

२९. अत्र मनस्विनी रूपवती गुणाद्या का हृदि क्षते

३०. हर्षकाले विकलवा किं रोदाषि ।

३१. कृच्छासु आपत्सु आगतासु त्वां पश्यतां तस्य दुःखं न भवेत् ।

३२. यः भावः यः च रागः तत् त्वत् विरहात् धर्मे न रंश्यते ।

05. ඉහත වාක්‍යවල ඇති වචනවලින් ඒ සේ විභක්තිවලට අයත් වචන වෙන වෙන ම පහත වගුවේ පිළිවෙළට ගොනු කරන්න.

06. පහත සඳහන් කාරක ප්‍රයෝගවලට මෙම වාක්‍යයන්ගෙන් නිදසුන් 1 බැංශින් තෝරා ලියන්න.

- I. හාව සප්තමි
 - II. අකලීත කරම ද්විතීයා
 - III. අපාදානාරුපයේ පක්ෂවලම්
 - IV. නිරධාරණාරුපයේ සප්තමි
 - V. තාදරුපයේ වතුරුපී
 - VI. නමෝශ යෝගේ වතුරුපී
 - VII. ආරාත් අවසයෝගේ පක්ෂවලම්
 - VIII. සහ නිපාතයෝගේ තෘතීයා
 - IX. කරණාරුපයෙහි තෘතීයා
 - X. අනිජීවිත කරමයෝගයේ ද්විතීයා

07. ඉහත වාක්‍යවල ඉරිඇදී වචනවල විහක්ති / කාරක ප්‍රයෝග නම් කරන්න.

नासमीक्ष्य परं स्थानं पूर्वमायतनं त्यजेत्।

වෙනත් තැනක් නොසොයා මුල් තැන අත් නොහළ යුතු ය.

नास्ति व्यसनिनानांकिञ्चिद्द्विपर्याप्तये धनम् ।

ದಿನಾಯ ಮತ್ತು ಸೊಯದಿನ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ದಿನಾಯಕವು ನೀತಿ.

निसर्गः स हि धीराणां यदापद्यधिकं दृढम् ।

විපන්දී වඩා ගක්තිමත් වීම දෙරුයවන්තයන්ගේ සහඟ ගුණයකි.

